

356.109 597 7

ĐC

T 309 Đ

Y QUÂN SỰ TỈNH ĐỒNG NAI

TIỂU ĐOÀN 445 ANH HÙNG

Lịch sử - Truyền thống

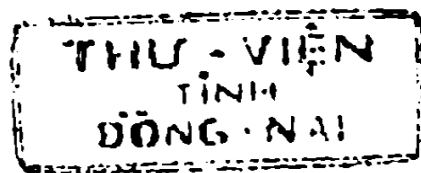
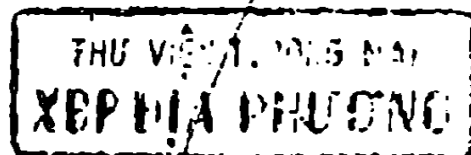
NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

TIỂU ĐOÀN 445
ANH HÙNG

BỘ CHỈ HUY QUÂN SỰ TỈNH ĐỒNG NAI

TIỂU ĐOÀN 445 ANH HÙNG

Lịch sử - Truyền thống

Đc/2000/W/737

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI - 1991

**CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN : BỘ CHỈ HUY QUÂN SỰ
TỈNH ĐỒNG NAI**

- Thiếu tướng Nguyễn Thanh Tùng - Chỉ huy trưởng.
- Đại tá Đỗ Tiến Dậm - Phó chỉ huy trưởng phụ trách Khoa học - lịch sử.
- Đại tá Nguyễn Công Hạnh - Nguyên phó chỉ huy trưởng phụ trách Khoa học - lịch sử.

TỔ CHỨC THỰC HIỆN :

- Ban Khoa học - lịch sử.
- Phòng Tham Muu.

BIÊN SOẠN :

PHẠM THANH QUANG

THAM GIA LÀM TỪ LIỆU :

- LÊ RẪN
- DÀM ĐỨC THUNG

LỜI GIỚI THIỆU

Được hình thành và phát triển trong cao trào vùng lên cầm vũ khí chống quân thù để giải phóng quê hương, Tiểu đoàn 445 ngay từ đầu là lực lượng vũ trang nòng cốt, là quả đấm chủ lực trên địa bàn Biên Hòa - Bà Rịa.

Trong suốt cuộc chiến tranh, Tiểu đoàn 445 đứng chân trên địa bàn vô cùng ác liệt, là mục tiêu trọng điểm, thường xuyên đánh phá của địch. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, được sự đùm bọc chở che của sông núi quê hương, cán bộ chiến sĩ Tiểu đoàn 445, trong mọi tình huống, đã nắm chắc tay súng đối đầu với quân xâm lược Mỹ, chư hầu Úc, ngụy, làm thất bại nhiều âm mưu thủ đoạn của chúng, gây cho chúng nhiều thiệt hại, kinh hoàng.

Qua những chặng đường chiến đấu đầy gian khổ và hy sinh, Tiểu đoàn 445 đã lập nhiều chiến công to lớn, để lại những chiến tích, kỷ niệm không thể phai mờ trong lòng cán bộ chiến sĩ Tiểu đoàn cũng như trong mỗi cán bộ, đảng viên, cơ sở cách mạng và đồng bào trên địa bàn hai tỉnh Biên Hòa - Bà Rịa Long Khánh, mà từ lâu thành biểu trưng của lòng thông minh quả cảm, của ý chí đấu tranh, của niềm tin vào Đảng, xứng đáng với

*đanh hiệu cao quý : ĐƠN VỊ ANH HÙNG LỰC LƯỢNG
VŨ TRANG NHÂN DÂN.*

*Để giới thiệu với bạn đọc về Tiểu đoàn 445 Anh
Hùng, Nhà xuất bản Đồng Nai cho xuất bản tác phẩm
này, có thể chưa đầy đủ và còn sai sót, mong rằng đáp
ứng phần nào sự mong chờ của cán bộ chiến sĩ đồng bào
đã từng gắn bó với tiểu đoàn 445 cũng như rộng rãi bạn
đọc.*

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

I

ẨN MÌNH TRONG LỰC LƯỢNG GIÁO PHÁI

Ngày 20 tháng 7 năm 1954, Hiệp định Giơ-ne-vơ về Việt Nam được ký kết. Cuộc kháng chiến lâu dài anh dũng chống thực dân Pháp của nhân dân ta hoàn toàn thắng lợi. Đất nước tạm thời phân chia hai miền : Nam Bắc, vĩ tuyến 17 nơi có dòng sông Bến Hải hiền hòa là ranh giới. Miền Bắc được hoàn toàn giải phóng. Miền Nam tạm thời do đối phương kiểm soát. Sau hai năm, sẽ tổng tuyển cử thống nhất đất nước.

Hầu hết các cán bộ chiến sĩ cách mạng ở miền Nam phải tập kết ra miền Bắc (theo điều khoản của Hiệp định). Niềm vui xum họp chưa tan thì nỗi buồn chia ly lại tới ! Nhưng đồng bào và chiến sĩ miền Nam tin rằng một ngày không xa Bắc Nam sẽ xum họp một nhà.

Tháng 7 năm 1954 đế quốc Mỹ đưa Ngô Đình Diệm làm thủ tướng Chính phủ bù nhìn, trực tiếp nhảy vào thôn tính miền Nam gạt tay chân của Pháp ra khỏi bộ máy ngụy quyền.

Tháng 11 năm 1954, đế quốc Mỹ cử tướng Cô -lin đến Sài Gòn làm đại sứ, nhằm thực hiện kế hoạch 6 điểm của chính phủ Ai-xen-bao.

. Bất chấp hiệp ước quốc tế, Mỹ - Diệm trắng trợn phá hoại Hiệp định Giơ-ne-vơ. Chúng đàn áp dã man những người cách mạng. Cảnh bắt bớ, tù đầy lại diễn ra. Máu vẫn chảy, đầu lại rơi - cả miền Nam đứng trước sự xảo quyệt, bạo tàn của kẻ thù mới.

Ngoài việc thanh trừng các cơ sở cách mạng, Mỹ - Diệm mở nhiều chiến dịch tấn công các lực lượng giáo phái thân Pháp : Cao Đài, Hòa Hảo, Bình Xuyên. Cuối năm 1955, trên 4000 quân Bình Xuyên ở Rừng Sác (Long Thành) bị quân Diệm đánh tan tác.

Trước những âm mưu thủ đoạn của kẻ thù, cán bộ cách mạng còn ở lại Biên Hòa, Bà Rịa phải có tầm nhìn chiến lược, hành động chiến lược. Tỉnh ủy Bà Rịa lúc này bí danh là "Chị Hai" đã đề ra một chủ trương táo bạo là tranh thủ sự tan rã của một số đơn vị Bình Xuyên để lấy vũ khí, tổ chức lực lượng vũ trang cách mạng kháng chiến lâu dài.

Trên địa bàn Nhơn Trạch - Long Thành còn một đại đội Bình Xuyên do Nguyễn Văn Phú làm đại đội trưởng, đại đội này đã bị quân Diệm đánh tan rã, còn khoảng 17-18 người. Phú đang hoang mang chuẩn bị đầu hàng Diệm. Được chỉ thị của trên, đồng chí Ba Hóng và Ba Đắc là hai đảng viên được phân công ở lại huyện Nhơn Trạch đã tranh thủ cho được đại đội trưởng Phú. Vấn đề đưa người vào và xây dựng lực lượng như thế nào ? Chọn ai ? Khi nhận được chỉ thị của trên, ông Nguyễn Văn Bảy, là đảng viên xã Phước Khánh đã phải mất ăn, mất ngủ để chọn một giải pháp tối ưu. Và ông đã có những quyết định riêng của ông để thực hiện nhiệm vụ hệ trọng này.

Rằm tháng chạp năm 1955, một đêm trăng sáng vàng vạc, giải ngân hà như một con đường lấp lánh thênh thang vắt ngang trời. Từ bến áp Lỗ Đất - Nhà Bè, chiếc thuyền con của

ông Nguyễn Văn Bảy cùng cô con gái lặng thầm rẽ nước. Trên thuyền chở tốp thanh niên trai tráng trong đó có Năm Ninh con trai ông Bảy và Nguyễn Tấn Thành - người cháu của ông. Một cuộc tiến đưa lặng thầm và bịn rịn, không ai nói được với ai câu nào, nhưng tâm trạng xốn xang, lóe lên niềm hy vọng. Con thuyền cứ lặng lẽ bí mật vượt sông Lòng Tàu lướt qua các đồn bót địch dọc bờ sông. Hai giờ sáng thuyền đến Rạch Bàng, sông Chà Là và gần sáng đến Sở Dừa (Phước Khánh) giao tốp thanh niên cho Ba Hóng và Ba Đắc (đã đón sẵn nơi hẹn) ông Bảy cầm tay Năm Ninh lắc mạnh :

- Bây giờ mày chẳng những là con tao mà còn là một chiến sĩ cách mạng ! Ráng nghe Năm ! Ráng nghe mấy cháu !

- Xin ba hãy yên lòng !

Năm Ninh trả lời gọn lỏn rồi bước lên cùng mấy anh em nhìn chiếc thuyền của ông Bảy và cô gái, lúi lúi xa bờ !

Ngày 16 tháng chạp năm 1955, ba chiến sĩ cách mạng đầu tiên đã được đưa vào lực lượng Bình Xuyên. Bảy ngày sau, Ba Đắc và Ba Hóng lại dẫn Bảy Cơ, Minh, Sáu Săng, Hai Rổ, Hường, Tửu, Hai Xuân, Tư Ủ, Mười Tùng... vào đại đội của Phú. Cứ như vậy chỉ trong vòng một tháng, mười lăm thanh niên cách mạng đã được đưa vào lực lượng Bình Xuyên. Sau đó đồng chí Nguyễn Quốc Thanh (Ba Thanh) người đảng viên cộng sản đầu tiên được đưa vào đại đội của Phú nắm quyền đại đội phó. Nguyễn Văn Phú và số anh em Bình Xuyên chưa hẳn đã giác ngộ cách mạng, nhưng trước nguy cơ tan rã buộc phải phối hợp để đánh Diệm. Người của ta đã chiếm phân nửa quân số trong đại đội Bình Xuyên. Sau khi tìm hiểu Phú, đồng chí Nguyễn Quốc Thanh đã nhanh chóng tổ chức lực lượng đi lấy thêm vũ khí trong kho của Phú ở Rừng Sác. Vũ khí được để trong ba chiếc thùng phuy bôi đầy mỡ đặt trên một chòi gác nhỏ.

Vũ khí đủ trang bị cho trên ba mươi người trong đó có 3 trung liên (Mỹ) và một súng cối 60 ly. Một đội vũ trang khá hoàn thiện về quân số, vũ khí nhưng lại không cùng mục tiêu, lý tưởng đã hình thành. Mọi hoạt động của đội lúc này vẫn lấy danh nghĩa : *Lực lượng vũ trang giáo phái*. Ngay sau khi vừa được củng cố, chấn chỉnh, ổn định tổ chức bước đầu, khoảng tháng 2 năm 1956 *lực lượng vũ trang giáo phái* đã tổ chức trận phục kích ở Long Thành diệt tên thiếu úy Hải và tên Lâm xã trưởng xã Phước Thọ, cùng một tên thiếu úy ác ôn khác ở vùng này. Ba tên ác ôn khét tiếng ở vùng Phước Thọ (Long Thành), bị trừng trị, bước đầu đã gây được niềm phấn khởi trong nhân dân địa phương.

Ngày 4 tháng 3 năm 1956, Ngô Đình Diệm tổ chức bầu cử quốc hội bù nhún. Cùng với làn sóng đấu tranh mạnh mẽ của nhân dân, đội vũ trang giáo phái đã phân tán thành nhiều bộ phận hoạt động phá hoại bầu cử : dùng súng cối 60 ly pháo kích vào thị trấn Long Thành, súng trung liên bắn vào thùng phiếu ở xã Phước Lý, tập kích bót Phước Khánh v.v... Với những hoạt động đó, địa bàn Long Thành là nơi duy nhất trong tỉnh có hoạt động vũ trang chống bầu cử quốc hội của Ngô Đình Diệm. Nhiều ấp, xã, địch không tổ chức bầu cử được.

Trong đợt hoạt động này Nguyễn Văn Phú tử trận. Đồng chí Nguyễn Quốc Thanh lên nắm quyền chỉ huy. Hiểu rõ yêu cầu nhiệm vụ nặng nề của đơn vị, anh đã nhanh chóng củng cố lực lượng, cho số anh em Bình Xuyên sức khỏe yếu, hoặc chưa giác ngộ cách mạng về gia đình. Ngay lúc đó Bảy Môn, Tư Đại là cấp trên của lực lượng Bình Xuyên cử Mười Đồi về thay Phú. Nhưng Nguyễn Quốc Thanh vẫn nắm quyền chỉ huy. Mười Đồi lộ rõ ý đồ lật tạ, song y chỉ có một mình ! Nguyễn Quốc Thanh đã khéo léo gợi ý đưa Mười Đồi lên nắm một đơn vị Bình Xuyên ở Rừng Dòng (Châu Pha - Hắc Dịch).

Như vậy toàn bộ vũ khí trang bị, tổ chức một nửa đại đội Bình Xuyên đã về tay cách mạng. Từ đây, lực lượng vũ trang này lấy tên gọi ban đầu : *lực lượng tự vệ vũ trang*.

Tháng 10 năm 1956, *lực lượng tự vệ vũ trang* nhận được chỉ thị của Tỉnh ủy, vượt qua lộ 15(1) về đóng căn cứ tại Hắc Dịch và lấy tên là : *Đội võ trang tuyên truyền*.

Ngày 2 tháng 12 năm 1956 "Nhà lao Tân Hiệp" của Mỹ - Diệm ở Biên Hòa bị phá banh. Trên năm trăm cán bộ cách mạng như chim sổ lồng, tung cánh bay về các ngả tiếp tục hoạt động. Tại căn cứ Hắc Dịch, đội võ trang tuyên truyền đã đón được hàng trăm đồng chí vượt ngục ra. Sau đó đồng chí Nguyễn Quốc Thanh nhận nhiệm vụ của Tỉnh ủy tiếp tục chỉ huy đội võ trang tuyên truyền về Rừng Sác mở đường đưa đoàn cán bộ vượt ngục ở miền Tây qua sông Lòng Tàu sang Gò Công về Quân khu 9 an toàn.

Sau các chiến dịch tiến công lực lượng giáo phái, Mỹ - Diệm mở chiến dịch "Trương Tấn Bửu" bao gồm quân chủ lực, bảo an, cảnh sát kết hợp với các đoàn "Tổ cộng" đánh phá khốc liệt các cơ sở cách mạng ở miền Đông Nam bộ. Biên Hòa - Bà Rịa là trọng điểm đánh phá của chúng. Thêm hàng trăm cán bộ và đồng bào yêu nước bị bắt, bị tù đầy, đánh đập sát hại dã man. Bộ mặt của kẻ thù mới ngày càng lộ rõ nguyên hình.

Trước tình hình trên, Tỉnh ủy Bà Rịa tiếp tục đưa người vào nắm các lực lượng Bình Xuyên đóng tại Rừng Dông để xây dựng lực lượng vũ trang.

Tháng 1 năm 1957, đồng chí Lê Minh Hà (Tám Hà) phó bí thư Tỉnh ủy trực tiếp giao nhiệm vụ cho đồng chí Vũ Tâm (Sáu Tâm) đến gặp đoàn vượt ngục để đưa các đồng chí : Ba

(1) Nay là quốc lộ 51 (Sài Gòn - Vũng Tàu)

Liên, Tấn, Vinh, Bốn... vừa vượt ngục ở nhà lao Tân Hiệp vào năm đơn vị Bình Xuyên đang ở Châu Pha - Hắc Dịch do Mười Đôi chỉ huy. Từ khi rời đơn vị của Nguyễn Quốc Thanh về năm lực lượng Bình Xuyên ở đây, Mười Đôi vẫn biểu lộ là người kém giác ngộ cách mạng, chiến đấu vì mục đích riêng tư, thích ăn chơi phè phỡn... Biết thực chất của y nhưng Tỉnh ủy vẫn chỉ thị phải đối xử với Mười Đôi bằng lòng. Mặc dù đời sống của cán bộ chiến sĩ ta còn rất khó khăn phải ăn rau, ăn cháo, nhưng mỗi ngày ta vẫn cung cấp đủ cho Mười Đôi một lít rượu, hai gói thuốc lá "Cò tấp"... Đồng thời Tỉnh ủy tiếp tục đưa thêm cán bộ đảng viên và thanh niên vào đơn vị của Mười Đôi, trong đợt này có các đồng chí : Hai Thuận, Năm Kiên, Năm Nhân (Trung), Dậu, Trí, Ân, Yên... dần dần quân số ta đưa vào đã lên đến 30 đồng chí. Chi bộ cũng được thành lập gồm 9 đảng viên, chi ủy 3 đồng chí do đồng chí Vũ Tâm làm bí thư, Ba Liên, Hai Thuận là chi ủy viên. Lúc này ta đã nói rõ quan điểm đường lối của Đảng và nhiệm vụ của đơn vị cho số anh em Bình Xuyên để họ xác định tư tưởng, quyết tâm khi có thời cơ cùng nhân dân chống Mỹ - Diệm cứu nước. Mười Đôi và số anh em Bình Xuyên kém giác ngộ cách mạng, sức khỏe yếu được ta cho về với gia đình theo nguyện vọng. Như vậy trên địa bàn tỉnh Bà Rịa đã có 2 đội vũ trang tuyên truyền ra đời, lực lượng này là tiền thân của tiểu đoàn 445.

Thực hiện chỉ thị của Tỉnh ủy, cuối năm 1957, đội vũ trang tuyên truyền do đồng chí Vũ Tâm chỉ huy đã phá "Dinh điền Bàu Lắm" mà thực chất của nó là trường "Huấn luyện công dân vụ" của Diệm ở Phước Tuy. Mục đích phá dinh điền Bàu Lắm là kết hợp vừa phá rã một tổ chức quân sự trá hình vừa để thu thêm tài chính, giải quyết một phần khó khăn về đời sống bước đầu cho Tỉnh. Cơ sở mật của chi bộ xã Bàu Lắm đã nắm chắc tình hình địch, cung cấp tin tức, quy luật hoạt

động của chúng cho đội vũ trang tuyên truyền. Đội vũ trang tuyên truyền đã tổ chức trận phục kích địch. Ba giờ chiều, chiếc xe jeep của tên giám đốc vừa về đến cổng dinh điền bị những loạt đạn bắn bất ngờ. Tên lái xe chết gục tại xe. Ta xung phong ra bắt sống tên giám đốc và thu 500.000 đồng (Tiền Đông Dương). Những ngày sau đó, chi bộ mật Bàu Lãm đã phát động nhân dân đấu tranh, bỏ việc. Dinh điền Bàu Lãm, tổ chức quân sự trá hình của Diệm, ở Bà Rịa đã tan rã.

Cũng cuối năm 1957, đội vũ trang tuyên truyền Bà Rịa đã diệt được tên Cồn ác ôn khét tiếng vùng Hòa Long. Hãn nguyên là chi ủy viên, trưởng công an xã Hòa Long thời chống Pháp đã phản bội đầu hàng địch. Cũng thời gian này, đội vũ trang tuyên truyền được giao nhiệm vụ đánh đồn Bưng Riềng - giải phóng 2 xã Bưng Riềng và Bình Châu. Đội vừa đi nghiên cứu chiến trường xong thì được lệnh ngưng đánh đồn Bưng Riềng, kể cả việc diệt ác ôn cũng nghiêm cấm.

Những chỉ thị cấm các hoạt động vũ trang của trên làm xôn xao dư luận một số anh em trong các đội vũ trang tuyên truyền. Nhiều anh em đã trực tiếp hỏi các cấp chỉ huy : "Tại sao nó đánh mình, mình không được đánh nó". "Tại sao có súng trong tay lại phải đứng nhìn giặc nó sát hại đồng bào, đồng chí mình"... ?

II

TRƯỞNG THÀNH TỪ CAO TRÀO "ĐỒNG KHỞI" VÀ PHÁ "ẤP CHIẾN LƯỢC"

Luật "10/59" của Mỹ - Diệm ra đời, Mỹ - Diệm giết người bằng máy chém ! Máy chém được kéo lê đi mọi nơi. Hàng ngàn, hàng vạn người yêu nước ở miền Nam bị chặt đầu bằng máy chém ! Đồng bào miền Nam, đồng bào ở Biên Hòa, Bà Rịa không còn tin tưởng cái ngày "Tổng tuyển cử hiệp thương thống nhất đất nước" mà Hiệp định Giơ-ne-vơ quy định. Hàng trăm cuộc đấu tranh chính trị chống Mỹ - Diệm sôi sục xảy ra ở Biên Hòa - Bà Rịa - Xuân Lộc - Vùng cao su... Nhưng hàng trăm cuộc đấu tranh chính trị đều bị dập tắt bằng lưỡi lê, họng súng và đau thương, tang tóc vẫn trùm lên.

Tháng một, năm 1959 hội nghị lần thứ 15 Ban chấp hành Trung ương Đảng khai mạc. Hội nghị đã khẳng định : *"... Con đường phát triển cơ bản của cách mạng Việt Nam ở miền Nam là khởi nghĩa giành chính quyền về tay nhân dân... Lấy sức mạnh của quần chúng, đưa vào lực lượng chính trị của quần chúng là chủ yếu, kết hợp với lực lượng vũ trang..."*(1).

(1) Cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước - trang 52 - Viện lịch sử Quân sự Việt Nam.

Hội nghị Trung ương nhấn mạnh : Vì bản chất hiếu chiến của đế quốc Mỹ, chúng có thể can thiệp bằng quân sự để cứu vãn tình thế. Trong tình hình đó cuộc khởi nghĩa sẽ chuyển thành cuộc đấu tranh vũ trang trường kỳ.

Nghị quyết 15 Ban chấp hành Trung ương Đảng như ngọn đèn pha rực sáng, rẽ lối cho bước đi ở chiến trường miền Nam.

Hai đội vũ trang tuyên truyền của tỉnh được tập trung về căn cứ Hắc Dịch để quán triệt nghị quyết 15. Đồng chí Năm Hoa - cán bộ Quân khu truyền đạt nghị quyết. Nghe qua mỗi phần của nghị quyết anh em lại nhảy lên sung sướng, rồi ôm chầm lấy nhau quay tròn, nước mắt ràn rụa ! Họ khóc trong niềm sung sướng, được cầm súng tiêu diệt kẻ thù.

Sau khi học Nghị quyết 15, Tỉnh ủy và Ban quân sự miền Đông quyết định sáp nhập 2 đội vũ trang tuyên truyền của Tỉnh lại thành một đơn vị tập trung để huấn luyện quân sự, học chiến thuật trinh sát đặc công, hoạt động vũ trang tuyên truyền hỗ trợ cho đấu tranh chính trị của quần chúng.

Tháng 2 năm 1960 đại đội 40 - đơn vị tập trung cơ động đầu tiên của tỉnh Biên Hòa và Bà Rịa trong giai đoạn chống Mỹ cứu nước ra đời, đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của tỉnh và ban quân sự miền Đông. Đại đội 40 (C40) do đồng chí Lê Thành Công (Sáu Thịnh), cán bộ thuộc cơ quan tham mưu Ban quân sự miền Đông làm đại đội trưởng. Đồng chí Nguyễn Quốc Thanh người đảng viên cộng sản có mặt đầu tiên trong lực lượng Bình Xuyên làm chính trị viên đại đội (C40 chính thức được thành lập từ tháng 8 năm 1958 nhưng để giữ bí mật lực lượng, đến tháng 2 năm 1960 mới chính thức công bố. C40 xuất hiện đồng thời với danh nghĩa là quân giải phóng vùng Bà Rịa - Long Khánh).

Cuối tháng 2 năm 1960, Tỉnh ủy và Ban quân sự miền Đông quyết định chọn đại đội 40 tiến công địch ở đồn điền Bình Ba để hỗ trợ cho công nhân cao su vùng lên mở màn cao trào nổi dậy diệt ác phá kềm, giành quyền làm chủ của nhân dân trên vùng Bà Rịa - Long Khánh.

Trận đánh cấp đại đội tập kích đồn đầu tiên trong tỉnh được gấp rút chuẩn bị.

Đồn Bình Ba nằm trên tỉnh lộ 2, cách thị xã Bà Rịa 18km về phía bắc. Ở đây, địch sử dụng lực lượng bảo an kết hợp với một trung đội dân vệ và nhiều tiểu đội hiến binh để án ngữ lộ 2 lưng sục sâu vào các căn cứ của ta và dần áp phong trào đấu tranh của công nhân cao su, bảo vệ đồn điền cao su Bình Ba, một trong số đồn điền lớn của thực dân Pháp.

Địch xây dựng 3 bốt lớn và nhiều lô cốt, công sự kiên cố có một hàng rào bao quanh.

Được công nhân cao su hỗ trợ : vẽ sơ đồ, nắm tình hình địch, đêm 30 tháng 3 năm 1960, C40 xuất quân đánh đồn Bình Ba.

Biên chế của C40 lúc này có 2 trung đội và 1 tiểu đội văn phòng (C bộ). Đồng chí Lê Hồng Sơn trung đội trưởng - dẫn đầu một mũi. Đồng chí Hương trung đội trưởng - dẫn đầu một mũi. Tiểu đội văn phòng đảm nhận một mũi. 24 giờ cả ba mũi đã áp sát mục tiêu. Khi hai khẩu trung liên ở hai mũi chính vừa nổ những tràng đạn giòn giã thì thủ pháo và lựu đạn cũng tới tấp bay vào đồn địch. Cùng lúc đó, các chiến sĩ ta nhất loạt xung phong. Đồng chí Mười Hương dẫn đầu một mũi xông thẳng vào nhà chỉ huy địch. Bọn địch bị đánh bất ngờ không kịp trở tay, tan rã nhanh chóng. Vào đến nhà chỉ huy địch, anh Mười Hương bỏ quả lựu đạn đang cầm trên tay để lấy quẹt đốt

đền (vì tối quá). Anh sức nhớ ra quả lựu đạn mìn vệt Mỹ đã rút chốt. Lúc đó đồng chí Nguyễn Quốc Thành và nhiều anh em cũng đã vào đến nơi. Đồng chí Mười Hương chỉ kịp suy nghĩ là ôm nhanh quả lựu đạn lao ra ngoài. Nhưng anh lao ra đến cửa thì quả lựu đạn nổ. Quả lựu đạn đã xé banh phần bụng của Mười Hương và hai đồng chí khác bị thương.

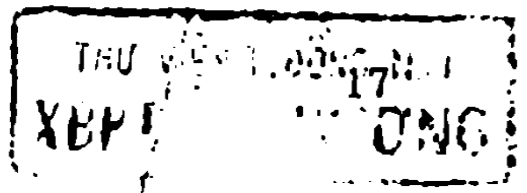
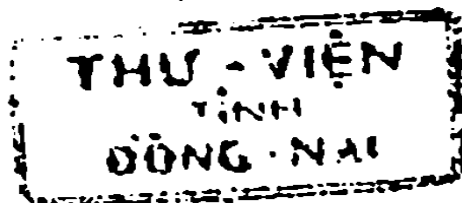
Đồng chí Mười Hương, người chiến sĩ đầu tiên của C40 đã anh dũng hy sinh để bảo toàn tính mạng cho đồng đội, phẩm chất anh hùng cách mạng của người cán bộ trung đội trưởng ấy càng làm rạng rỡ chiến công đầu của một đơn vị tập trung đầu tiên trong tỉnh.

Phối hợp với bộ đội, công nhân cao su đốt đuốc, nổi trống, mõ rầm rập truy lùng binh lính địch, diệt nhiều tên ác ôn trong đó có tên Nuôi ác ôn khét tiếng vùng Bình Ba.

Thắng lợi ở Bình Ba không lớn về tiêu diệt sinh lực và phương tiện chiến tranh của địch nhưng đã hỗ trợ và tác động mạnh mẽ cho cao trào đấu tranh chính trị của công nhân cao su. Và cũng từ đây lan ra cao trào nổi dậy toàn dân trong tỉnh, mở đầu cho hình thức tiến công "ba mũi" ở địa phương.

Sau thắng lợi Bình Ba, đại đội 40 tiếp tục tấn công địch ở các đồn điền và các xã trên vùng lộ 2 như : Ngãi Giao, Xuân Sơn, Sông Cầu, Xà Bang, Hắc Dịch.... Công nhân cao su cùng đông bào dùng gậy gộc, mã tấu, dao cạo mù... nổi dậy diệt ác ôn, phá thế kìm kẹp của địch làm chủ nhiều xã ấp tiếp giáp vùng căn cứ ta. Địa bàn Hắc Dịch từ đây trở thành căn cứ địa vững chắc của tỉnh và các huyện cao su, Châu Đức trong suốt cả quá trình chống Mỹ cứu nước.

Dược Nghị quyết 15 của Trung ương Đảng soi sáng, thi đua với cuộc Đồng Khởi của nhân dân tỉnh Bến Tre và toàn

miền Nam, ở Biên Hòa - Bà Rịa các cơ sở đảng đã lãnh đạo quần chúng nổi dậy làm chủ nhiều xã ấp sát chiến khu Đ (Biên Hòa) và dọc lộ 2, lộ 23, lộ 52 (Bà Rịa). Đấu tranh chính trị đã phát triển ở nhiều nơi, sau chiến thắng Bình Ba và các cuộc nổi dậy của quần chúng nhân dân, hàng trăm thanh niên đã tình nguyện gia nhập lực lượng vũ trang cách mạng. Khí thế cách mạng tiến công có bước chuyển mình mới.

Đấu tranh chính trị đã phát triển rộng khắp các địa bàn trong tỉnh đòi hỏi phải có lực lượng vũ trang hỗ trợ. Các tổ đội vũ trang ở nhiều xã, huyện đã hình thành. Tháng 4 năm 1960 Tỉnh ủy và Ban quân sự miền Đông đã quyết định thành lập đại đội 45. Quân số vũ khí, nhất là đội ngũ cán bộ, san sẻ từ đại đội 40 sang làm nòng cốt. Như vậy trên địa bàn Biên Hòa - Bà Rịa - Long Khánh đã có hai đại đội, làm lực lượng tập trung cơ động cho tỉnh.

Đại đội 40 do đồng chí Sáu Thịnh làm đại đội trưởng, đồng chí Ba Đại làm chính trị viên. Đại đội 45 do đồng chí Nguyễn Quốc Thanh đại đội trưởng và đồng chí Ba Hà làm chính trị viên. Hai đồng chí đại đội trưởng của hai đại đội đều là Tỉnh ủy viên và nắm quyền chủ chốt trong Ban quân sự tỉnh.(1).

Đại đội 40 đứng chân ở đông lộ 2 (Mây Tàu - Xuyên Mộc) làm nhiệm vụ vũ trang tuyên truyền trên các xã ven biển và khu vực lộ 23, lộ 52. Đại đội 45 đứng chân ở tây lộ 2, vừa làm nhiệm vụ cơ động tiêu diệt một số lực lượng tập trung của địch bảo vệ vùng căn cứ Hắc Dịch vừa vũ trang tuyên truyền và hỗ trợ các cuộc đấu tranh chính trị của nhân dân ở một số xã, ấp trên lộ 2 và lộ 15.

(1) Đồng chí Sáu Thịnh kiêm trưởng ban quân sự tỉnh. Đồng chí Ba Thanh phó ban quân sự tỉnh.

Tháng 5 năm 1960, đại đội 40 đã kết hợp với cơ sở nội tuyến bên trong để tiêu diệt một tiểu đội biệt kích nguy do tên Tài ác ôn khét tiếng nhất vùng chỉ huy. Chúng đã từng giết 30 người kháng chiến cũ, đánh bị thương, tàn tật trên 70 người. Tiểu đội biệt kích này do tiểu khu Phước Tuy phái xuống Xuyên Mộc.

Đồng chí Sáu Chiến là cơ sở nội tuyến của ta ở bót dân vệ Gò Cà, ông Chín Tờ là người đã trực tiếp tuyên truyền, giáo dục Sáu Chiến từ một anh lính dân vệ trở thành cơ sở nội tuyến của cách mạng. Sáu Chiến đã cung cấp nhiều tin tức quan trọng của địch cho ta và lần này trực tiếp phối hợp với đại đội 40 diệt tên Tài và đơn vị biệt kích của hắn. Sau khi nắm chắc các quy luật hoạt động của đơn vị biệt kích nguy, Sáu Chiến đã báo cho đại đội 40 triển khai kế hoạch đánh địch, đồng thời báo cho tên Tài "có Việt cộng" và dẫn chúng đi. Bày giờ sáng, cả tiểu đội biệt kích do Sáu Chiến và tên Tài dẫn đầu đã lọt vào trận địa phục kích của đại đội 40 (theo địa điểm đã hiệp đồng với Sáu Chiến). Tên Tài bám sát thắt lưng Sáu Chiến không rời nửa bước. Đánh như thế nào để bảo toàn được tính mạng cho Sáu Chiến ? Chỉ có một biện pháp duy nhất là tách Sáu Chiến ra xa tên Tài. Khi Sáu Chiến và tên Tài chỉ còn cách ta vài chục mét thì khẩu trung liên ở tổ khóa đầu bắn một loạt ngắn trên đầu Sáu Chiến và tên Tài. Tên Tài rất nhanh. Hắn nằm rạp xuống và hò hét lính triển khai đội hình chống cự. Chớp thời cơ, Sáu Chiến đã giật ra khỏi chỗ tên Tài nằm. Vừa lúc đó các chiến sĩ ta xông ra đánh giáp lá cà. Tên Tài và cả tiểu đội biệt kích vẫn ngoan cố chống cự, làm cho vài chiến sĩ ta thương vong. Nhưng sau ít phút chiến đấu cả tiểu đội biệt kích 12 tên bị diệt gọn cùng số phận tên Tài ác ôn. Ta thu toàn bộ súng và một máy thông tin. Ngay buổi chiều, Sáu Chiến đã dẫn đại đội 40 về diệt gọn địch ở bót dân vệ Gò Cà. Những trận

đánh tập trung có hiệu quả chiến đấu cao của đại đội 40 quanh vùng Xuyên Mộc - Phước Bửu - dốc Cây Cám - Bà Tô... đã bước đầu phá lỏng thế kèm kẹp của địch trên địa bàn ven biển.

Cũng tháng 5 năm 1960, Tỉnh ủy chỉ thị cho đại đội 45 ra quân đánh trận đầu, nhằm tiêu diệt một bộ phận quan trọng sinh lực địch để buộc chúng phải rút khỏi đồn Hắc Dịch, bảo đảm an toàn cho căn cứ ta.

Đoạn đường đất từ Phú Mỹ đi Hắc Dịch, hàng ngày thường có 1 đại đội bảo an luân phiên nhau đi lùng sục. Năm chắc đặc điểm của địch, ta đã tổ chức trận phục kích tại Bến Tàu.

Đại đội 45 lúc này mới có một trung đội với hơn chục khẩu súng nhưng chủ yếu là súng "ngựa trời". Tất cả các loại mìn, đạn cối 82, cối 61 tự tạo đều được tập trung cho trận đánh. Để bảo đảm cho đại đội 45 đánh thắng trận đầu, Tỉnh ủy đã tăng cường đội bảo vệ của văn phòng Tỉnh ủy cho đại đội 45. Đồng thời, có sự phối hợp của lực lượng vũ trang địa phương như du kích các xã : Long Phước, Hòa Long... do đồng chí Tám Việt chỉ huy. Đồng chí Nguyễn Quốc Thanh tỉnh đội phó kiêm đại đội trưởng làm chỉ huy trưởng. Đồng chí Lê Thành Ba (Ba Bui) cán bộ Tỉnh ủy, đồng chí Vũ Tâm cán bộ Tỉnh ủy phụ trách phong trào quần chúng các xã dọc lộ 15, đồng chí Tư Ủ, đồng chí Ba Hà làm chỉ huy phó. Mặc dù bị thương chưa lành nhưng đồng chí Nguyễn Quốc Thanh vẫn chống gậy ra trận chỉ huy.

Đồng chí Nguyễn Quốc Thanh trực tiếp chỉ huy khẩu trung liên và 10 đồng chí ở mũi chặn đầu. Đồng chí Lê Thành Ba chỉ huy 10 đồng chí mũi khóa đuôi. Các đồng chí Ba Hà, Tư Ủ và Vũ Tâm, chỉ huy mũi chính diện (bên bìa đường). Tám giờ sáng, một đại đội bảo an lọt vào trận địa

phục kích của ta và ngay lúc đó một đại đội bảo an khác đi lòng sục quay về. Chúng bàn giao nhiệm vụ và ngồi tản mát ngay trong đội hình phục kích của ta nhưng không hết đội hình (còn thừa ra hai đầu khoảng vài chục mét). Tình huống bất ngờ ngoài dự kiến xảy ra, địch đông gấp 10 lần ta, đội hình chúng quá dài. Sau ít phút suy nghĩ, đồng chí Nguyễn Quốc Thanh bỏ đến bên đồng chí Tư Chánh, tiểu đội phó trực tiếp giữ khẩu trung liên khóa đầu để thay đổi cách đánh. Cũng lúc đó một tên địch vác khẩu trung liên tạt vào bụi cây đi tiểu. Đồng chí Tùng ở tổ cảnh giới đã diệt ngay tên địch và thu khẩu trung liên. Vừa lúc đó khẩu trung liên do Tư Chánh giữ nổ từng tràng giòn giã vào giữa đội hình địch. Sau đó đồng chí Tư Chánh quay ngoắt trung liên về phía sau quạt vào tốp địch còn thừa ra ngoài đội hình phục kích của ta. Cùng lúc đó, các mũi phục kích ở quyết chiến điểm đồng loạt xông ra chiến đấu quyết liệt. Khẩu trung liên mà đồng chí Tùng vừa cướp được của địch cũng nhả đạn tới tấp vào bọn địch ngoài vòng phục kích. Như vậy chỉ trong nháy mắt ta đã ngắt đội hình địch thành ba cụm. Bọn địch bị đánh bất ngờ hoảng loạn và tan rã. Ta diệt trên 30 tên, thu 15 súng có 3 trung liên. Số địch còn lại tháo chạy. Địch ở Hắc Dịch cũng hoảng sợ rút khỏi đồn. Sáng hôm sau, hàng trăm đồng bào đã kéo đến Hắc Dịch, khiêng theo 1 con heo cùng nhiều gà vịt, bánh trái khao quân và xem mặt "Bộ đội Bốn lăm". Ta tổ chức cuộc mít tinh lớn để phát huy thắng lợi đã đạt được. Đến đây Hắc Dịch là xã đầu tiên được giải phóng ở Bà Rịa.

Trận Bến Tàu - trận đầu ra quân thắng lợi của đại đội 45 chẳng những là một trận có hiệu suất chiến đấu cao nhất của lực lượng vũ trang tỉnh lúc bấy giờ mà còn gây được lòng yêu mến tin tưởng trong dân, đối với những người con vừa trưởng

thành. Và cái tên "Bộ đội Bốn lăm" ra đời từ đây. Cũng từ trận thắng Bến Tàu, vũ khí thu được đã đủ thành lập thêm hai trung đội, và đại đội 45 đã có 3 trung đội hoàn chỉnh.

Sau chiến thắng Bến Tàu một tháng, đại đội 45 lại xuất quân đánh trận Khánh Lâm (Phước Thái) diệt gọn một tiểu đội biệt động quân và một tiểu đội dân vệ, thu nhiều súng. Các trận càn quét của địch vào căn cứ Hắc Dịch những tháng cuối năm 1960 đều bị đại đội 45 đánh bật ra. Có trận diệt cả đại đội bảo an. Cũng cuối năm 1960 đại đội 45 phối hợp với lực lượng huyện diệt 1 trung đội địch ở đồn Bàu Đạp. Đây là trận đầu tiên đại đội 45 sử dụng hình thức chiến thuật kết hợp nội tuyến công đồn đã giành thắng lợi lớn thu 30 súng các loại trang bị cho bộ đội huyện và du kích xã.

Ngày 20 tháng 12 năm 1960, Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam ra đời. Tiếp theo sự kiện trọng đại này, ngày 15 tháng 2 năm 1961, tại chiến khu Đ một hội nghị quân sự được tổ chức, đã chính thức thống nhất các lực lượng vũ trang cách mạng ở miền Nam thành "QUÂN GIẢI PHÓNG MIỀN NAM VIỆT NAM". Ban quân sự Miền được chuyển thành Bộ chỉ huy Quân giải phóng miền Nam Việt Nam. Cách mạng miền Nam đã bước vào giai đoạn mới.

Đầu năm 1961, phong trào cách mạng ở địa phương đã phát triển trên diện rộng đòi hỏi phải có lực lượng vũ trang đánh địch ở nhiều nơi để hỗ trợ cho quần chúng. Lực lượng cấp huyện, du kích tự vệ buộc phải hình thành trên một số địa bàn trọng yếu, Tỉnh ủy đã quyết định đưa một số cán bộ chiến sĩ thuộc lực lượng tập trung tỉnh về làm nòng cốt để xây dựng lực lượng vũ trang các huyện. Đồng chí Biên cùng một tiểu đội về huyện Long Đất, đồng chí Nhẫn cùng một tiểu đội về huyện Xuân Lộc. Đồng chí Mười Nông cùng một tiểu đội về huyện

Long Thành. Đồng chí Hai Thuận và Năm Kiên cùng một tiểu đội về huyện Châu Đức. Từ đây lực lượng tập trung cơ động một số huyện trọng điểm đã hình thành làm nòng cốt cho việc thành lập các đại đội huyện.

Sau khi tăng cường một lực lượng lớn cho các huyện, Tỉnh ủy đã sáp nhập hai đại đội 40 và 45 lại làm một lấy phiên hiệu mới "ĐẠI ĐỘI 445".

Đại đội 445 do đồng chí Tư Ủ làm đại đội trưởng. Đồng chí Năm Ninh chính trị viên kiêm bí thư chi bộ. Đồng chí Tư Chánh đại đội phó và đồng chí Ba Quang chính trị viên phó đại đội.

Ngay sau khi vừa được thành lập lại, tổ chức chưa hoàn chỉnh nhưng đại đội 445 đã cơ động trên một diện rộng từ Long Thành - Xuân Lộc - Bà Rịa - Long Đất... để phối hợp với một số trung đội, đại đội địa phương huyện, du kích xã mới được thành lập để đánh địch, giải phóng được một số xã như : Tam An, Phước Nguyên, Bình Sơn (Long Thành), Tam Phước, Phước Thọ, Long Tân (Long Đất)... Được sự hỗ trợ mạnh mẽ của lực lượng vũ trang, nhân dân ở nhiều nơi đã nổi dậy giành quyền làm chủ, xây dựng nhiều cơ sở mới trong xóm ấp... Khí thế đấu tranh cách mạng khắp nơi trong tỉnh đang lên mạnh mẽ.

Cuối năm 1961 kế hoạch Xtalây-Taylo "Bình định" miền Nam trong vòng 18 tháng - kế hoạch cơ bản đầu tiên của chiến lược "Chiến tranh đặc biệt" Mỹ ra đời. Việc gom dân vào "Ấp chiến lược" được chúng nâng lên thành quốc sách.

Tháng 3 năm 1962 Mỹ Diệm mở chiến dịch "Mặt trời mọc". Chúng phối hợp lực lượng quân chủ lực - bảo an, dân vệ - cảnh sát với quy mô từ cấp đại đội đến cấp trung đoàn đánh

phá khốc liệt vào các tỉnh miền Đông Nam bộ để gom dân "lập ấp chiến lược". Ở Bà Rịa, địch tập trung một lực lượng lớn mở trận càn "Lôi phong" vào căn cứ Hắc Dịch, nhưng chúng đã bị đại đội 445 đánh lui.

Các lực lượng vũ trang và nhân dân Biên Hòa - Bà Rịa - Long Khánh lại bước vào cuộc thử thách lớn trước những âm mưu thủ đoạn mới của kẻ thù.

Đại đội 445 khi thì đánh tập trung, lúc phân tán phối hợp với các lực lượng huyện, xã để đánh địch, hỗ trợ đồng bào chống cào nhà gom dân lập ấp chiến lược. Ta đã nỗ lực phối hợp giữa lực lượng vũ trang và nhân dân giữ được một số xã ấp trên địa bàn trọng yếu. Nhưng trước những chiến dịch càn quét đánh phá ồ ạt, cào nhà, gom dân... ở khắp nơi mà lực lượng vũ trang ta còn quá mỏng, nên đến cuối năm 1962 trên địa bàn tỉnh 70% nhân dân bị gom vào sống trong các ấp chiến lược. Hàng loạt cơ sở ta bị bật ra hoặc không hoạt động được..

Trước tình hình nguy cấp, Tỉnh ủy đã điều đại đội 445 về đứng chân ở Long Phước để giữ vùng giải phóng và hỗ trợ đồng bào chống địch gom dân lập "Ấp chiến lược" trên vùng "Điểm" Long Đất. Ngay khi vừa đặt chân đến địa điểm mới, đại đội 445 đã tổ chức ngay lực lượng diệt nhiều tên ác ôn khét tiếng trên vùng Long Điền, Hòa Long để đánh vào hệ thống kìm kẹp nhân dân của địch.

Tháng 8 năm 1962 đại đội 445 sử dụng một trung đội tổ chức phục kích tại Đá Giăng - Long Hải để diệt tên Sáu Lỗ ác ôn cùng trung đội biệt kích của y.

Tên Sáu Lỗ chỉ huy một trung đội biệt kích thuộc quận Long Điền. Ngày nào Sáu Lỗ cũng dẫn trung đội hành quân từ Long Điền đi Long Hải để lùng sục, đánh phá các cơ sở cách

mạng. Hễ bắt được một người nào tình nghi là Việt cộng, Sáu Lỏ liền bắn chết, mổ bụng moi lấy buồng gan mang về chợ Long Điền đưa cho chủ quán xào để nhậu rượu. Phải bắt tên Sáu Lỏ cùng với trung đội biệt kích ác ôn của y dền tội trước nhân dân. Với quyết tâm đó, đại đội 445 đã tiêu diệt trung đội này cùng tên Sáu Lỏ tại Đá Giăng - Long Hải. Sau đó đại đội 445 lại tổ chức phục kích tại ngã ba Hòa Long để diệt tên Thu ác ôn. Thu là một tên "Cán bộ bình định", hắn đã từng lừa gạt, dụ dỗ, mua chuộc nhân dân, hãm hiếp phụ nữ, phá phách nhiều cơ sở ta. Hắn đã bắn chết chị Bửu, là cán bộ phong trào ở ấp Bắc Hòa Long, khi chị đã chết hắn vẫn cam tâm hãm hiếp chị. Hành động bỉ ổi đó đã làm cho nhân dân ở đây vô cùng căm phẫn. Được nhân dân giúp đỡ, tổ trinh sát của đại đội 445 do đồng chí Lê Tranh chỉ huy đã leo lên cây bò cạp ngồi theo dõi liên tục mấy ngày liền để nắm quy luật đi lại của tên Thu. Sau đó ta sử dụng một trung đội bí mật phục kích và đã tiêu diệt tên Thu tại Hòa Long. Bắt sống 7 tên khác.

Những tên ác ôn khét tiếng nhất vùng Long Điền, Hòa Long bị trừng trị đã hạn chế những hành động hung hăng, tàn bạo của những tên ác ôn khác. Nhân dân vô cùng phấn khởi, càng tin tưởng để đấu tranh chống địch cào nhà gom dân lập "Ấp chiến lược".

Đến đầu năm 1963, trên địa bàn Long Đất chỉ còn Long Tân, Long Phước là hai xã giải phóng. Nơi đây có địa đạo để lực lượng vũ trang ta bám trụ kiên cường cùng với đồng bào chống địch xức tát dân.

Địa đạo ấp Đông Long Phước hình thành từ năm 1948 do các đồng chí Vũ Tâm, Chín Sanh, Bảy Thử là cán bộ đảng viên cùng các anh chị : Lê Văn Tư, Trần Thị Ký, Trần Thị Tắc, Nguyễn Thị Dừa, Tư Ngà, Mười Hơ, Ba Lung... là những người

bổ những nhất cuộc đầu tiên khai sinh ra địa đạo Chi bộ đảng 116 (chi bộ Long Phước) lúc đó có 48 đảng viên đã lãnh đạo nhân dân Long Phước làm nên chiến tích diệu kỳ. Hội mẹ chiến sĩ vận động nhân dân đóng góp lương thực, thực phẩm, rau quả, đường sữa... Hội phụ nữ tổ chức nấu cơm nước, phục vụ hàng trăm người đào địa đạo. Đêm đêm hàng trăm ngọn đèn cây tỏa sáng trong lòng đất. Tiếng bước chân, tiếng cuốc xẻng bậm bịch thâu đêm trong vùng kiểm soát của địch. Đất ở địa đạo đào lên được đổ rải rác trong các khu vườn của từng gia đình, giả vờ đắp nền nhà mới... Lần đầu tiên hệ thống địa đạo ấp Đông Long Phước, dài 300 mét, cao 1,50 mét, rộng 0,80 mét, có nhiều cửa đã hình thành. Sang năm 1949 bà con tiếp tục đào địa đạo ấp Bắc Long Phước. Suốt cả thời kỳ chống Pháp, địa đạo Long Phước vẫn thầm lặng che chở hàng trăm con người chiến thắng ! Sang thời kỳ chống Mỹ, được sự hỗ trợ của bộ đội tỉnh (C445) địa đạo ấp Bắc Long Phước đã phát triển dài hơn 800 mét, sâu cách mặt đất 5 mét. Lòng địa đạo có chiều cao 2 mét, rộng 1 mét. Trên mặt đất, cặp hai bên sườn địa đạo là hệ thống giao thông hào ô, ụ chiến đấu và hầm chông, bãi mìn. Nơi đây đã từng làm căn cứ cho Huyện ủy và Tỉnh ủy. Lúc này nó là hậu cứ vững vàng, tin cậy để đại đội 445 bám trụ và tỏa đi các nơi đánh địch hỗ trợ bộ đội huyện, du kích và nhân dân phá kế hoạch gom dân lập ấp chiến lược của địch, nhất là hai điểm quan trọng : Long Điền và Hòa Long.

Nắm được địa thế quan trọng đó, Lê Đức Đạt - tỉnh trưởng Phước Tuy đã nhiều lần tuyên bố "làm cỏ" Long Phước. Thực hiện mệnh lệnh của tỉnh trưởng, tên đại úy quận trưởng Long Lễ là Mai Lang Lương nhiều lần trực tiếp chỉ huy các tiểu đoàn bảo an càn quét xã Long Phước.

Đầu tháng 3 năm 1963, tiểu đoàn biệt động quân 38 và tiểu đoàn bảo an 61 phối hợp với lực lượng dân vệ, có máy bay,

pháo binh yểm trợ, mở cuộc hành quân dài ngày hòng xóa sổ vùng giải phóng Long Phước. Đại đội 445 lúc này quân số đã lên đến 120 người, biên chế 3 trung đội. Một trung đội đang phối hợp với lực lượng địa phương tác chiến ở An Ngãi (Đất Đỏ) còn lại hai trung đội ở Long Phước. Ngay ngày đầu quân địch hùng hổ tràn vào Long Phước. Du kích xã cùng đại đội 445 dựa vào hệ thống công sự... (tuyến ngoài) đánh địch bật ra, ta và địch giằng co hàng tuần lễ. Ban đêm địch rút, ta làm chủ. Trận địa lại được sửa sang, củng cố bảo đảm cho chiến đấu ngày sau. Hơn mười ngày không đánh chiếm được Long Phước, địch tăng cường lực lượng tương đương 1 trung đoàn dưới sự yểm trợ của một chi đoàn xe bọc thép và máy bay, pháo binh trút bom đạn vào Long Phước. Bom đạn địch đào xới, không một thân cây, thước đất ở ấp Bắc Long Phước còn nguyên vẹn. Chiến hào, ô, ụ chiến đấu, sập lở tan hoang. Các chiến sĩ ta chiến đấu ngoan cường, chặn từng bước tiến của quân địch. Lúc này ta chưa có súng chống tăng, chỉ dùng mìn và thủ pháo đánh xe tăng thiết giáp nhưng không hiệu quả. Nhiều đồng chí bị thương không chuyển đi được phải đưa xuống địa đạo. Đạn được cạn dần. Tình thế vô cùng căng thẳng hiểm nghèo...

Ngày 1 tháng 4 năm 1963, một ngày vô cùng quyết liệt, một ngày lịch sử của đại đội 445 ở Long Phước. Tính mạng của hàng trăm con người chỉ còn tính trong giây lát. Trước sức tiến công liên tục, ò ạt hết ngày này, qua ngày khác của gần một trung đoàn bộ binh và một chi đoàn xe bọc thép, với mật độ phi pháo dày đặc; tinh thần chiến đấu của các chiến sĩ ta không hề sa sút nhưng đạn dược chỉ còn tính đến từng viên, từng quả. Địch thì xung phong ò ạt nhưng ta thì bắn từng phát một, diệt từng tên. Với tài bắn tỉa, mỗi viên đạn một quân thù, tiểu đội phó Nguyễn Văn Bảo (Sáu Bảo) đã bắn gục hàng chục

tên địch. Giao thông hào và công sự tuyến ngoài của ta, địch đã chiếm hết. Mười hai lỗ châu mai, bị mười hai chiếc xe bọc thép bít kín. Lúc này ta phải rút xuống cố thủ trong địa đạo. Hai cửa chính địa đạo cũng đã bị hai chiếc xe thiết giáp đè lên. Ở dưới địa đạo là 250 cán bộ chiến sĩ và nhân dân xã Long Phước. Địch phát loa kêu gọi đầu hàng, nếu không một giờ sau chúng sẽ bơm hơi độc xuống và đánh sập toàn bộ địa đạo. Số phận của một đơn vị chủ lực tỉnh và hàng trăm đồng bào đang trông đợi những giây phút quyết định cuối cùng. Các chiến sĩ ta ở dưới địa đạo bò lên cửa sờ thấy bụng xe tăng địch mà cầm hờn chất chứa. Nhưng làm cách nào để thoát được lên ? Không thể bó tay chờ chết. Còn trái ba-zô cuối cùng, ban chỉ huy đại đội giao cho đồng chí Năm Tranh và đồng chí Tốt trình sát bò lên đặt dưới bụng xe thiết giáp rồi chập điện. Nhưng sức công phá của một trái ba zô đối với một xe thiết giáp đã vô hiệu quả.

Ở trong địa đạo tối đen, không khí âm trầm, hàng chục phút, đồng chí Năm Ninh như có kiến cắn ran người, đứng ngồi không yên. Anh kiểm tra và nhớ đến một quả mìn "Cà" duy nhất còn sót lại và cách đánh của tổ trình sát vừa rồi. Quả mìn được chế tạo từ một quả bom chùm nặng 15kg để đánh xe tăng nhưng do đấu dây sai, không nổ. Đồng chí Năm Ninh bàn lại thống nhất với đồng chí Tư Chánh về cách đánh chớp nhoáng xong giao nhiệm vụ cho đồng chí Mười Dặm và Sáu Bảo. Hiểu rất rõ trọng trách của mình trước số phận của hàng trăm con người, Mười Dặm và Sáu Bảo nhanh chóng đưa quả mìn ra cửa địa đạo. Sau khi bò lên sờ một lượt kiểm tra bụng chiếc xe tăng, Mười Dặm dùng một tấm ván cài vào bụng xe tăng để đặt mìn. Sờ lại quả mìn một lần nữa, anh hít một hơi thở thật sâu rồi nhảy xuống địa đạo và theo đường dây điện lặn về vị trí điểm hỏa. Một tiếng nổ rung chuyển lòng đất phát ra từ miệng địa đạo. Chiếc xe tăng bị hất văng ra ngoài. Ngay lúc

đó, đồng chí Sáu Bảo nhanh như chớp, trườn lên rút chốt quả "Trái sáng" ném vào bộ binh địch. Lửa cháy bùng bùng, bọn địch nhốn nháo la hét giạt ra. Khói lửa còn mịt mù ở cửa địa đạo, các chiến sĩ ta đã nhất loạt thét "xung phong" dùng lựu đạn, súng các cỡ và cả trái sáng tiến công địch chiếm miệng địa đạo. Ở các cửa địa đạo khác, xe bọc thép địch cũng hốt hoảng lùi ra xa. Các chiến sĩ ta chớp thời cơ nhảy lên chiếm miệng địa đạo. Lúc đó là 14 giờ chiều. Đến 15 giờ, địch tấn công một lần nữa, nhưng xe thiết giáp chỉ ở xa bắn pháo vào, không dám đến gần địa đạo. Năm giờ chiều toàn bộ địch rút về Bà Rịa.

250 cán bộ, chiến sĩ và nhân dân trong địa đạo đã được cứu sống. Đêm hôm đó, mặc cho địch bắn pháo cầm canh, đồng bào Long Phước nườm nượp tụ tập về địa đạo để chào đón những người con "Bốn bốn lăm" chiến thắng ! Họ ôm chầm lấy nhau mừng vui, cười nói ríu ran mà nước mắt chan hòa !

Đồng bào và chiến sĩ ta thức thâu đêm lo việc sơ tán nhân dân và củng cố trận địa, thu lượm vũ khí đạn dược, chuẩn bị cho trận chiến đấu những ngày sau.

Bốn mươi bốn ngày đêm bám trụ kiên cường ở địa đạo Long Phước đương đầu với lực lượng địch đông gấp hàng chục lần, đại đội 445 đã chứng tỏ sự trưởng thành vượt bậc, nhất là tinh thần, ý chí chiến đấu ngoan cường. Máu xương và ý chí của họ đã xứng đáng với lòng tin yêu mến phục vô bờ của nhân dân. Tổng kết 44 ngày đêm bám trụ ở địa đạo Long Phước, nhiều cán bộ chiến sĩ đại đội 445 được tỉnh đề nghị cấp huân chương và bằng giấy khen. Riêng đồng chí Mười Dặm và đồng chí Sáu Bảo được kết nạp đảng tại trận địa. Cũng từ sau trận "Địa đạo Long Phước", nơi nào cũng yêu cầu đại đội 445 đến chi viện. Và cái tên "Bộ - đội - Bốn - bốn - lăm" bắt đầu vang

vọng một vùng. Nhiều đồng bào đã dắt tay con em mình đến tận nơi giao cho đại đội 445 để dlu dất họ đi làm cách mạng. Cũng từ đây, đại đội 445 đã thành lập được 5 trung đội để tiếp tục chiến đấu bảo vệ quê hương.

Từ đầu năm 1963, sau chiến thắng Ấp Bắc (Mỹ Tho) cao trào phá ấp chiến lược ở toàn miền Nam dâng lên mạnh mẽ. Tỉnh ủy Bà Rịa - Long Khánh tiếp tục chỉ đạo đại đội 445 đánh mạnh vào các đồn bót địch, hỗ trợ đồng bào phá banh một số ấp chiến lược kiểu mẫu của Mỹ - Diệm.

Tháng 5 năm 1963, đại đội 445 được giao nhiệm vụ phá ấp chiến lược Bàu Lãm. Đồng chí Nguyễn Việt Hoa (Mười Thà) tỉnh đội trưởng trực tiếp đi cùng đại đội 445.

Bàu Lãm là một ấp nằm giáp ranh vùng căn cứ ta ở Xuyên Mộc. Địch dùng xe ủi san phẳng địa hình. Chúng xây nhà thờ, làm nhà ngói, nhà tôn, nhà tranh... cho từng hộ (theo phân loại chính trị). Trong ấp chúng chia thành từng ô, từng khu cho từng đối tượng. Đồng bào miền Bắc di cư theo đạo thiên chúa ở dọc hai bên lề đường, đồng bào người dân tộc, những gia đình cách mạng... ở riêng rẽ một khu. Chúng lợi dụng mâu thuẫn tôn giáo, dân tộc để gây chia rẽ. Chúng dựng lên những căm thù với cách mạng hồng biến mỗi người dân thành một tên lính xung kích chống phá cách mạng trên vùng giáp ranh. Xung quanh ấp là một hệ thống giao thông hào sâu 2 mét, rộng 1,5 mét và rào gai. Cả ấp chỉ có 2 cổng ra vào, có lính gác. Mỗi người dân ra vào ấp đều bị theo dõi, kiểm soát. Tiêu chuẩn lương thực thực phẩm trong mỗi gia đình được tính cho từng nhân khẩu. Trường học, bệnh xá tư nhân mọc lên... Bàu Lãm là "ấp chiến lược" kiểu mẫu thứ hai trong tỉnh (sau Bình Giả), quang cảnh phồn vinh giả tạo của chủ nghĩa thực dân mới Mỹ đã được mọc lên hàng loạt ở các xã ấp.